

TARTU ÜLIKOOL
Sotsiaal- ja haridusteaduskond
Riigiteaduste instituut

Maarja Mere

**Euroopa Liidu ja Aafrika liidu sõjaliste välismissioonide võrdlus:
EUROR Chad/RCA ja AMISOM aastatel 2007-2009**

Bakalaureusetöö

Juhendaja: Maili Vilson, MA

Tartu 2015

Olen koostanud töö iseseisvalt. Kõik töö koostamisel kasutatud teiste autorite tööd, põhimõttelised seisukohad, kirjandusallikatest ja mujalt pärinevad andmed on viidatud.

Olen nõus oma töö avaldamisega Tartu Ülikooli digitaalarhiivis DSpace.

.....

/Maarja Mere/

SISUKORD

SISSEJUHATUS	4
1. REGIONALISM	6
1.1 Uusregionalism	7
1.2 Euroopa Liit ja Aafrika Liit regionaliseerumise näidetena	7
1.3 Sisemise ühtsuse teooria	9
2. EUROOPA JA AAFRIKA LIIDU JULGEOLEKUPOLIITIKA	10
2.1 Euroopa Liidu välispoliitika.....	10
2.1.1 Euroopa Liidu välismissioonid	11
2.1.2 Euroopa Liidu välismissioonide edukus	12
2.2 Aafrika Liidu välispoliitika.....	13
2.2.1 Aafrika Liidu välismissioonide edukus ja peamised probleemid	14
3. EUROOPA LIIDU JA AAFRIKA LIIDU SÕJALISTE VÄLISMISSIOONIDE VÕRDLUS.....	16
3.1 Euroopa Liidu missioon EUFOR/RCA.....	17
3.1.1 EUFOR/RCA eesmärgid ja läbiviimine.....	17
3.1.2 EUFOR/RCA edukus	19
3.2 Aafrika Liidu missioon AMISOM	21
3.1 AMISOMi eesmärgid ja läbiviimine.....	21
3.2 AMISOMi edukus	22
3.3 EUFOR Chad/RCA ja AMISOMi võrdlus	23
KOKKUVÕTE.....	26
KASUTATUD KIRJANDUS	28
SUMMARY	31

SISSEJUHATUS

Ühinenud Rahvaste Organisatsioon (edaspidi ÜRO) ei ole enam ainus rahu tagamise ja valvamisega tegelev rahvusvaheline organisatsioon, mis viib läbi rahuvalvemissioone konfliktipiirkondades. ÜRO funktsioone tagada rahu ja julgeolekut maailmas võtavad järjest enam üle erinevad regionaalsed organisatsioonid. Rahvusvahelisi rahuvalve operatsioone viivad läbi nii Euroopa Liit kui ka Aafrika Liit, kusjuures mõlemad alustasid missioonide läbiviimist ligikaudu kolmteist aastat tagasi. Aafrika Liit on piirdunud missioonide läbiviimisega Aafrikas, kuid Euroopa Liit on sõjalisi operatsioone viinud läbi nii Euroopas, Lähis-Idas, Aafrikas kui ka Aasias.

Bakalaureusetöö eesmärk on võrrelda Euroopa Liidu ja Aafrika Liidu poolt läbiviidavaid rahutagamise missioone ning vastata küsimusele, kumb organisatsioon on missioonide läbiviimisel edukam.

Uusregionalismi teooria ning sisemise ühtsuse teooria kohaselt peaksid oma poliitiliste eesmärkide saavutamisel edukamad olema need regionaalsed organisatsioonid, mis ühendavad sarnaste väärtuste ja identiteetidega riike. Kui regionaalse organisatsiooni liikmesriikide väärtused ja identiteet ühtivad, siis on neil lihtsam jõuda konsensusele ja täita püstitatud eesmärged, kuna kõik liikmesriigid on huvitatud sarnasest tulemusest. Euroopa Liit peaks olema Aafrika Liidust missioonide läbiviimisel edukam, kuna Euroopa Liitu liikmesriigiks võetakse üksnes demokraatlikke riike, kes järgivad õigusriigi põhimõtet ning tagavad inimõigusi. Aafrika Liidu liikmesuse saamiseks ei pea taolisi kriteeriume täitma, mistõttu organisatsioon koondab ka ebademokraatlikke riike, kes ei taga oma riigis inimõigusi. Järelikult peaks ELil olema lihtsam alustada ja läbi viia missioone riikides, kus inimõigusi rikutakse ning ähvardab konfliktioht, kuna demokraatia ja inimõiguste kaitse on põhimõtted, mida kõik liidu liikmesriigid jagavad.

Käesolev töö on juhtumiuuring, mis põhineb võrdleval uurimisstrateegial. Võrdlen oma töös Euroopa Liidu sõjalist operatsiooni EUFOR Chad/RCA ja Aafrika Liidu missiooni AMISOM aastatel 2007 - 2009. Valisin eeltoodud missioonid, kuna nad on oma mastaabilt ning eesmärkidelt sarnased. Uurin välismissioone üksnes aastatel 2007 - 2009, kuna mainitud perioodil ilmnevad AMISOMi puhul kõige paremini Aafrika Liidu missioonide nõrkused enne kui missioon sai rahalist abi ÜROlt.

Analüüsi käigus toon välja mõlema organisatsiooni nõrkused ning peamised probleemid, mis missioonide läbiviimisel ilmsid. Ühtlasi analüüsin missioonide edukust esmalt võrreldes missioonide enda sätestatud eesmärkidega ning teiseks lähtudes nende mõjust konflikti lahendamisele ning stabiilsuse tagamisele piirkonnas. Viimaseks võrdlen kaht regionaalset organisatsiooni lähtuvalt erinevatest aspektidest, et välja selgitada, kas töö alguses püstitatud hüpotees vastab tõele.

1. REGIONALISM

Ühtset regionalismi definitsiooni on keeruline välja tuua, kuna sellel rahvusvaheliste suhete lähenemisel puudub üldtunnustatud definitsioon, sest regionalismi mõiste muutub ajaga. Selle võib põhjuseks pidada asjaolu, et regionalismi peamiseks uurimisobjektiks olevad regioonid on ühiskondlikult konstrueeritud ja poliitiliselt kujundatavad, mille tulemusel nad võivad aja jooksul muutuda. (Hettne 2005: 544) Chunyao Yi on defineerib oma artiklis regionalismi kui mingis kindlas geograafilises regioonis riikidevahelise koostöö ja vastastikuse sõltuvuse tekkimist, mis põhineb ühisel identiteedil (Yi 2007:9). Regionalism on mõjutanud Vestfaali-järgset valitsemisüsteemi, kuna üha enam võimu liigub riikideülelele tasandile. Regionaliseerumise tulemusel on endise riikide keskse süsteemi kõrvale tekkinud mõjuvõimas globaalne tsiviilühiskond, mis toetub uutele normatiivsetele alusväärtustele, nagu multikultuursus ja multilateraalsus. (Hettne 2005:563)

Chunyao Yi on oma artiklis välja toonud regionalismile iseloomulikud tunnused. Esiteks iseloomustab regionalismi regionaalne koostöö, mille eesmärgiks on suurem riikidevaheline integreerumine. Regionalismi võib seostada poliitiliste programmide ja strateegiatega ning nende poliitikate tõhusam elluviimine hõlmab sageli regionaalsete institutsioonide ja organisatsioonide loomist (Yi 2007:4-5). Teiseks iseloomustab regionalismi regionaalne ühtekuuluvus, mis põhineb riikide ettekujutustel, identiteedil ja ideedel. Regionaalne ühtekuuluvus ja identiteet kujutavad endast riigis jagatud kujutust, et riik on osa teatud rahvusvahelisest kogukonnast, mis moodustub sageli ühtse kultuuri, ajaloo või religiooni alusel. Kolmandaks iseloomustab regionalismi ühtsete normide loomine, mis peavad tagama regionaalse koostöö toimimise, et riigid täidaksid endale võetud kohustusi. (Yi 2007:5-6)

Attila Agh sõnul on regionalismi keskne eesmärk ühiste huvide edendamine, mis on seotud ühtekuuluvustundega või geograafilisest lähedusest tuleneva ühise identiteediga. (Agh 2010:1257) Regionalismi eesmärgiks on muuta tõhusama regionaalse koostöö kaudu seniseid majandussidemeid efektiivsemaks. Suurema efektiivsuse saavutamiseks toimub regionaalse koostöö reguleerimine riikideülelele tasandil. Regionalism viitab keerukale protsessile, mille raames toimub erinevate riikide majanduslike ja poliitiliste huvide harmoniseerimine ja kooskõlastamine ning mille efektiivsemaks juhtimiseks võidakse luua riikideülelelele institutsioone. (Yi 2007:5) Regionalismi teooria kohaselt

muutub suurema regionaalse identiteediga regioon ka majanduslikult rohkem sidusamaks, mis toob kaasa vajaduse integratsiooniks ka muudes valdkondades.

1.1 Uusregionalism

Regionalismi tähenduse pidevat muutumist illustreerib asjaolu, et eristatakse vanemat regionalismi lainet, mis sai alguse 1950 - 1960datel, ning uuemat regionalismi lainet, mis hakkas levima 1980ndate lõpus. Erinevaid regionalismi põlvkondi eristab, et regionalismi esialgne eesmärk oli arendada koostööd üksnes kaubanduse ja julgeoleku valdkonnas ehk koostöö piirdus regionaalsete kaubandusrežiimide ja julgeolekuallianside loomisega. Uus regionalism pöörab tähelepanu ka "pehmetele" väärtustele ning hõlmab laiaulatuslikku integratsiooni nii majandus-, poliitika-, kultuuri- kui ka sotsiaalvaldkonnas. (Nieuwkerk 2001:8). Teiseks, kui vana regionalismi poliitiline orientatsioon oli sissepoole suunatud ja protektsionistlik, siis uus regionalism on avatud ja väljapoole suunatud ning tihedalt seotud globaliseerumisega. (Söderbaum 2007:187)

Kolmandaks ei ole uusregionalismi lähenemise järgi regionaalne koostöö vaid rahvusriikide ja riikidevaheliste rahvusvaheliste organisatsioonide keskne projekt, vaid koostöö kujundamises osalevad ka erinevad riikideülesed ning kohalikud organisatsioonid, vabasektor, ettevõtted, kohalikud omavalitsused, huvirühmad ja teised tegutsejad. (Söderbaum 2007:187) Uusregionalismi kohaselt nähakse regioane kui sotsiaalseid konstruktsioone, mis on oma olemuselt dünaamilised ning avatud muutumisele. Uue teooria kohaselt ei pea regioonide piirid kattuma riigipiiridega. Taoline dünaamilisus vastandub varasema regionalismi fikseeritusele ja staatilisusele, kuna regioonid pandi paika riigipiiride kaudu. (Agh 2010:1257)

1.2 Euroopa Liit ja Aafrika Liit regionaliseerumise näidetena

Euroopa Liit on regionaliseerumise üks parimaid eeskujusid, mille edukust püüavad saavutada ka teised regioonid (Lenz 2013:212; Söderbaum 2007:197). Ühtlasi nõustuvad suurem osa teadlasi, et Euroopa Liit pani aluse nii vanale kui ka uuele regionaliseerumise lainele (Lenz 2013:212). Richard Higgoti väitel on Euroopa Liidu regionaliseerumise mudel niivõrd edukas, et kõigi teiste regioonide koostööprojekte hinnatakse selle mudeli põhjal (Higgins 2007: 77). Euroopa Liit on ka ainus regionaalne

institutsioon, mis aktiivselt ja süstemaatiliselt edendab maailmas regionaalse integreerumise norme ja praktikaid (Söderbaum 2007:197).

Aafrika Liit loodi 2002. aastal Durbanis, kui võeti vastu Aafrika Liidu konstitutsiooniline akt, millega senine Aafrika Ühtsuse Organisatsioon kujundati ümber Aafrika Liiduks. Aafrika Liit on üles ehitatud Euroopa Liidu eeskujul ning toetusel. Alex Vines on oma artiklis välja toonud Aafrika ja Euroopa Liidu sarnasused ja erinevused. Aafrika Liidu konstitutsiooni on ratifitseerinud kõik Aafrika riigid peale Maroko, mistõttu võib liitu sarnaselt Euroopa Liiduga pidada regionaalseks liidriks. Mõlema organisatsiooni puhul on tegu universaalse regionaalse organisatsiooniga, kuna mõlemad kujundavad poliitikaid laias ulatuses erinevates valdkondades, mis ulatuvad põllumajandusest arengu ning rahu ja julgeolekuni. Kuna Aafrika Liit ühendab 54 erinevat riiki, seisab ta silmitsi ka samade probleemidega nagu Euroopa Liit, mis tulenevad poliitikate kooskõlastamisest ning riikide sisemisest rivaalitisest. (Vines 2013:95)

Ühtlasi sarnaneb Aafrika Liidu struktuur Euroopa Liidu omale, kuna selle moodustavad komisjon, nõukogu ja parlament. Siiski esineb struktuuris ka erinevusi, kuna Aafrika Liidu kontrollstruktuur on sirgjoonelisem ning liidu valitsemisalad pole jagatud erinevatesse sammastesse. Lisaks pole Aafrika Liidu parlament otsevalitav ning sellele pole antud seadusandlikku jõudu, mistõttu on parlamendil väga väike mõju liidupoliitika kujundamisele. Olulisim erinevus Euroopa Liidu ja Aafrika Liidu vahel on, et juba Aafrika Liidu loomisel oli selle liikmeskond täielikult välja kujunenud. Aafrika Liidu liikmesriigid ei pidanud enne liikmesuse saamist vastama mingitele demokraatlikele ja majanduslikele vastuvõtukriteeriumitele. Järelikult koondab Aafrika Liit erinevalt Euroopa Liidust liikmeid, kelle vaated demokraatiast ja inimõigustest ning majandustulemused lahknevad oluliselt. Ühtlasi on oluline silmas pidada, et Aafrika Liidu loomisel olid majanduslike kaalutluste asemel põhilised poliitilised argumendid. (Vines 2013:95) Aafrika Liit ei kujunenud loomuliku integreerumisprotsessi tulemusel, kus integratsioon majandusvaldkonnas kandub üle koostöö tihenemisele teistes valdkondades.

1.3 Sisemise ühtsuse teooria

Poliitikud ja analüütikud väidavad sageli, et Euroopa Liit oleks oma poliitikate elluviimisel maailmas edukam, kui organisatsioon "räägiks ühtse häälega" ning võtaks küsimustes ühtse seisukoha. Taoline eeldus, et suurem sisemine ühtsus toob üldjuhul kaasa suurema välise mõju, oli ka põhjuseks, miks Euroopa Liidu kompetentse erinevates poliitikavaldkondades ja rahvusvahelisel tasandil on pidevalt suurendatud. (da Conceicao-Heldt jt 2014:961) Eelnimetatud seisukohta toetab sisemise ühtsuse teooria, mis väidab, et mida ühtsem on organisatsioon, seda suurema tõenäosusega õnnestub sellel oma poliitikaid ellu viia (da Conceicao-Heldt jt 2014:962).

Sisemine ühtsus väljendab Euroopa Liidu võimekust kujundada sisemiselt ning esindada väliselt püsivat seisukohta ühtse häälega, isegi kui see ei ole kõigi liikmesriikide eelistatud seisukoht (da Conceicao-Heldt jt 2014:962). Selleks et rahvusvaheline organisatsioon saaks rahvusvahelisel areenil esineda ühtse häälekandjana, peab tal olema autoriteet, autonoomsus ja väline tunnustus. (da Conceicao-Heldt jt 2014:964)

Euroopa Liidu võime rääkida ühtsel häälel on kõige suurem, kui Euroopa Liit käitub regionaalse suurvõimuna, mille tulemusel on organisatsioonil oma naabruspoliitikas õnnestunud kohaldada paljusid enda norme ja põhimõtteid. Kui Euroopa Liit käitub globaalse suurvõimuna, siis on tema võime ühtsel häälel rääkida väiksem. (da Conceicao-Heldt jt 2014:962) Sisemine ühtsus on väikseim valdkondades, kus Euroopa Liidul puudub legislatiivne võim ning liidu pädevuses on üksnes liikmesriikide tegevust koordineerida ja toetada ühtse välispoliitika kujundamisel. Taolisesse valdkonda kuulub ka välispoliitika. (da Conceicao-Heldt jt 2014:967) Siiski, kuna Euroopa Liitu on koondunud sarnaste väärtustega riigid, siis peaks Euroopa Liidul olema lihtsam rääkida ühtsel häälel ning alustada ja läbi viia välismissioone riikides, kus inimõigusi rikutakse ning ähvardab konfliktioht.

2. EUROOPA JA AAFRIKA LIIDU JULGEOLEKUPOLIITIKA

2.1 Euroopa Liidu välispoliitika

Ühine julgeoleku ja kaitsepoliitika on osa ühisest välis- ja julgeolekupoliitikast, mille reguleerimine ei kuulu Lissaboni lepingu alusel Euroopa Liidu pädevusse, mistõttu on selles valdkonnas võimalik otsuseid vastu võtta üksnes kõigi liikmesriikide ühisel konsensusel. Derek Mix toob oma artiklis välja Euroopa Liidu väliste poliitikate kaks suurimat nõrkust. Esimene nõrkus on, et otsuseid võib vastu võtta üksnes kõigi liikmesriikide konsensusel. Kuigi paljudes küsimustes on Euroopa Liidus võimalik konsensust saavutada, võib 28 liikmesriigi seas poliitilise kokkuleppe saavutamine osutuda keeruliseks. See võib aga kaasa tuua poliitikate lahjendamise ning takistada mingi probleemi või regiooni osas pikemaajaliste strateegiate väljakujundamist. Teiseks puudub Euroopa Liidu välispoliitikal institutsiooniline juhtimine ja kooskõlastamine, mistõttu ei ole Euroopa Liit institutsioonina ära kasutanud oma täielikku potentsiaali välispoliitikat juhtida. Nende probleemide tulemusel puudub Euroopa Liidul välispoliitilistes küsimustes "ühtne hääl", kuna liikmesriikide juhid väljendavad oma seisukohti. (Mix 2013:51)

Lissaboni leping proovis nendele probleemidele lahendust tuua liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ametikoha loomisega, kelle ülesandeks on juhtida Euroopa Liidu välispoliitikat ning toimida ühendava sillana riikide ja liidu välispoliitikate vahel. Kõrge esindaja toetuseks loodi 2010. aastal uus diplomaatiline korpus Euroopa Välisteenistus, mis toetab kõrget esindajat välispoliitika kujundamisel ja jõustamisel. (Mix 2013:52)

Lisaks Lissaboni lepingule kujundavad Euroopa Liidu välispoliitikat 1992. aasta Euroopa Liidu leping, milles on sätestatud liidu välispoliitika üldised printsiibid ja eesmärgid. 2003. aastal kiitsid riigijuhid heaks Euroopa julgeolekustrateegia, milles on sätestatud kolm üldist strateegilist eesmärki. Esiteks peaks Euroopa Liit viivitamatult astuma vajalikke samme, et seista vastu ähvardavatele julgeolekuohtudele. Teiseks peaks Euroopa Liit keskenduma turvalisuse tugevdamisele oma naabruskonnas. Kolmandaks peaks Euroopa Liidu eesmärk olema pikemas perspektiivis tugevama rahvusvahelise üldsuse, hästitoimivate rahvusvaheliste institutsioonide ja reeglitepõhise rahvusvahelise korra arendamine. (ESS)

2.1.1 Euroopa Liidu välismissioonid

Euroopa Liidu välisoperatsioonid viib ellu ühine julgeoleku- ja kaitsepoliitika (edaspidi CSDP). Kuigi CSDP sisaldab sõjalisi ja julgeoleku elemente, ei ole selle tegevused oma olemuselt puhtalt sõjalised. Nimelt suurem osa CSDP operatsioonid on koosnenud pigem tsiviiltegevustest, nagu politsei ja õiguskaitseorganite treenimine ning julgeolekusektori reformimine. Oma 15 tegutsemisaasta jooksul on CSDP operatsioonid sõjalise lahingutegevuse asemel olnud suunatud lisaks eelmises lauses toodud tegevustele peamiselt rahuvalvamisele, konfliktiennetusele, kriiside lahendamisele, konfliktijärgsele stabiliseerimisele ja humanitaarmissioonidele. (Mix 2013:60) CSDP missioonide algatamine ja strateegiline juhtimine kuulub Euroopa Liidu Nõukogu pädevusse ning kõrgel esindajal on oluline roll konsensusse leidmisel ning otsuste jõustamisel. (Mix 2013:61)

Hetkel on Euroopa Liidul 17 aktiivset CSDP operatsiooni, millest 5 on sõjalised ning 12 tsiviiloperatsioonid. Koos lõpetatud missioonidega on Euroopa Liidul olnud 34 operatsiooni, millest 11 on olnud sõjalised missioonid. Euroopa Liit on CSDP operatsioone läbi viinud nii Euroopas, Lähis-Idas, Aafrikas kui ka Aasias. (EEAS) Euroopa Liit viib tavaliselt missioone läbi ÜRO mandaadi alusel või selle riigi nõusolekul, kus operatsioon toimub (Mix 2013:61).

Mitmed autorid on püüdnud selgitada, miks Euroopa Liit viib Aafrikas läbi sõjalisi operatsioone, kuigi kriisid Aafrikas ei ohusta otseselt Euroopa Liidu riikide rahu ja julgeolekut. Catherine Gegout võidab oma artiklis, et sekkumist võib seletada realismiteooriast lähtuvalt, mille kohaselt on Euroopa Liidu peamised välispoliitilised huvid järgnevad: 1) oma turvalisuse tagamine 2) kaubanduse ja majandussidemete edendamine 3) oma prestiiži tõstmine 4) rahu edendamine ja moraalse kaitsja roll. (Gegout 2010:407) Kusjuures sekkumistes Aafrikas mängivad kõige olulisemat rolli just kaks viimast kaalutlust. Missioonid suurendavad Euroopa Liidu prestiiži, kuna näitavad, et Euroopa Liit on rahvusvahelisel areenil võimekas ja iseseisev tegutseja. Ühtlasi soovitakse missioonide läbiviimisega demonstreerida oma iseseisvust NATOst ning näidata, et Euroopa Liit suudab ka üksi edukalt sõjalist jõudu kasutada. (Gegout 2010:408)

Benjamin Pohl ei nõustu oma artiklis seisukohaga, et Euroopa Liidu sõjalised missioonid Aafrikas on seletatavad realismiteooria abil. Nimelt ei soovi Euroopa Liit sõjaliste operatsioonidega näidata oma iseseisvust USAst ja NATOst, kuna Euroopa Liit teeb mõlemaga väga tihedalt koostööd ning sekkub üksnes nende heakskiidul. (Pohl 2013:309) Lisaks ei sobi realismiteooria Euroopa Liidu välispoliitikat Aafrikas kirjeldama, kuna esiteks ei otsusta ELi institutsioonid sõjaliste operatsioonide algatamist, vaid see pädevus on antud liikmesriikidele. Teiseks pole Euroopal Liidul ka missioonide läbiviimiseks midagi pakkuda. Operatsioonide põhikoosseisu moodustavad sõdurid, keda Euroopa Liidul teadupärast pole ning liidul pole ka kuidagi võimalik sundida liikmesriike oma sõdureid operatsioonidele saatma. (Pohl 2014:196)

Järelikult tuleb sekkumise selgitamisel lähtuda Euroopa Liidu kui institutsiooni huvide asemel liikmesriikide huvidest. Euroopa Liidu sõjalisi operatsioone Aafrikas on võimalik selgitada uusliberalismi teooria alusel, mille kohaselt valitsused arvestavad välispoliitika kujundamisel siseriiklike sotsiaalgruppide eelistuste ja nõudmistega. Valitsused püüavad vastata valijate ootustele, püüdes välispoliitikas langetada otsuseid, mis valijatele meeldivad ega too kaasa nende pahameelt. (Pohl 2014: 193) Valijatele meeldimiseks peavad valitsused näitama, et nende välispoliitika on kompetentne ja legitiimne. Valitsused sekkuvad kriisidesse põhjusel, et nende valijad ootavad, et riik kaitseks Euroopa alusväärtusi ning sekkuks otsustavalt olukordades, kus neid rikutakse. Valitsused seisavad pidevalt silmitsi dilemmaga, kuna ühelt poolt võivad valitsused saada palju kasu, kui nad demonstreerivad oma võimekust mõjutada välispoliitilisi sündmusi vastavalt siseriiklikele väärtustele ja prioriteetidele. Teiselt poolt võidakse neid süüdistada mõttetuses aktivismis ja liigsete riskide võtmises, kui sekkumine ei vasta valijate ootustele. Samas mittesekkumise korral võidakse neid igal juhul süüdistada tegevusetuses ja nõrkuses. (Pohl 2013:318)

2.1.2 Euroopa Liidu välismissioonide edukus

Nii Gegout, Pohl kui ka Mix nõustuvad, et Euroopa Liit on oma välismissioonide läbiviimisel olnud edukas (Gegout 2010:406; Pohl 2014:196; Mix 2013:67). 2003. aasta juunis saatis Euroopa Liit koondnime Operatsioon Artemis all 2000 sõjaväelasest koosneva väe Kongo Demokraatlikku Vabariiki Buniasse eesmärgiga stabiliseerida julgeolekuolukorda ning parandada humanitaarolukorda. Artemis taastas piirkonnas edukalt rahu ning aitas pagulastel kodudesse naasta, mille tulemusel Bunia elanikkond

suurenes 40 000 inimeselt 100 000 inimesele. (Gegout 2010:406) Teiselt poolt toovad autorid välja, et Euroopa Liidu missioonide eesmärgid on üldjuhul olnud väga tagasihoidlikud ning missioonid on üldjuhul olnud oma mastaabilt väikesed. Euroopa Liit püüab sõjaliste missioonide puhul riske võimalikult palju minimeerida, kuna kõik Euroopa Liidu sõjalised operatsioonid on olnud väga lühikesed ning mitmepoolsed, et vastutust hajutada (Gegout 2010:408). Ühtlasi sekkub Euroopa Liit üksnes ÜRO mandaadi alusel ning juhul, kui rahvusvaheline kogukond ei mõista sekkumist hukka (Gegout 2010:412).

Väheste riskide võtmine iseloomustab ka 2003. ja 2006. aasta sõjalisi operatsioone Kongo Demokraatlikus Vabariigis. Mõlemad olid määratud kestma üksnes lühikest aega ning mõlema puhul oli mandaat ja geograafiline ulatus piiratud. Mõlema puhul soovis Euroopa Liit ka missiooni ÜROle üle anda, mis vabastaks Euroopa Liidu edasistest kohustustest. (Pohl 2014:197)

Ühtlasi esineb Euroopa Liidu välismissioonide alustamises mitmeid ebajärjepidavusi, mis annavad aluse kahelda Euroopa Liidu välispoliitika püsivuses. Nimelt alustas Euroopa Liit 2008. aastal sõjalist operatsiooni Tšaadis, kuid jättis selle samal aastal alustamata Kongos, kuigi kriisid erinevates riikides olid paljuski sarnased. Benjamin Pohl väidab koguni, et ainus, milles kriisid erinesid, oli nende olulisus lääne publiku silmis. Tšaadi puhul oli riikidele rahva surve kriisi lahendamisse sekkuda, kuid Kongo puhul seda ei olnud. Ühtlasi olid Kongo sekkumisel riskid suuremad, kuna Kongo mässulistega võitlemiseks oleks läinud vaja raskekahurväge, mida poleks aga logistiliselt olnud võimalik kiiresti kohale toimetada. (Pohl 2014:205)

2.2 Aafrika Liidu välispoliitika

Aafrika Liidu eelkäijast Aafrika Ühtsuse Organisatsioonist ei saanud kunagi Aafrika rahutagamise protsessis olulist tegutsejat. Kuigi Aafrika Ühtsuse Organisatsioonil oli olemas kolmeastmeline konfliktide lahendamise kava, tõlgendas organisatsioon oma pädevusi kitsalt, piirdudes üksnes konfliktide ennetamise ülesandega ning jättis rahutagamise ÜRO ning Aafrika regionaalsete allorganisatsioonide pädevusse. (Oludaware 2014:108) Aafrika Liidu julgeolekupoliitika oluline erinevus oma eelkäijast on, et Aafrika Liidu konstitutsioonilise akti artikkel 4(h) annab Aafrika Liidule sekkumisõiguse juhul, kui liikmesriik paneb toime inimsusevastaseid

kuritegusid või kui liikmesriik ei suuda tagada seadusjärgset korda. (Oludaware 2014:109)

Aasta pärast Aafrika Liidu loomist võeti vastu ka protokoll, milles sätestati Aarfika rahu ja julgeoleku arhitektuuri aluspõhimõtted ja piiritleti selle komponendid. Arhitektuuri kohaselt on rahu ja julgeoleku nõukogu konfliktide ennetamisel, haldamisel ja lahendamisel peamine organ, kellele on antud otsustusõigus. Rahu ja julgeoleku nõukogu toetavad kontinentaalne varase hoiatuse süsteem, tarkade paneel, Aafrika rahufond, sõjalise personali komitee ning Aafrika kiirreageerimisjõud. (Oludaware 2014:108) Keskse organina legitimizeerib ja kooskõlastab rahu ja julgeoleku nõukogu kõigi teiste julgeolekuarhitektuuri kuuluvate organite tegevusi. (Vines 2013:97)

Rahu tagamisele Aafrikas on suurt mõju avaldanud Aafrika lahendused Aafrika probleemidele põhimõtte, mis algselt tähistas Aafrika soovi ehitada üles iseseisvad ülejäänud maailmast sõltumatud konfliktide lahendamise mehhanismid. Hiljem on seda põhimõtet pehmendatud seisukohaga, et väline abi on teretulnud senikaua, kuni Aafrika institutsioonidele jääb juhtroll. (Williams 2014:149) Alates 2003. aastast, kui Aafrika Liidul kujunes välja rahu ja julgeoleku arhitektuur, on Aafrika Liit viinud läbi sõjalisi operatsioone Burundis, Sudaanis/Darfuris, Somaalias, Kesk-Aafrika Vabariigis, Komoori saartel ja Malis. (Vines 2013:100)

2.2.1 Aafrika Liidu välismissioonide edukus ja peamised probleemid

Paul D Williamsi hinnangul võib Aafrika Liidu välismissioonide edukust hinnata kolmel viisil. Esiteks võib Aafrika Liidu konfliktide lahendamisele suunatud tegevusi võrrelda selle eelkäija tegevustega. Esimese hindamiskriteeriumi juures kujutab Aafrika Liidu rahu ja julgeoleku arhitektuur endast hüppelist arengut paremuse poole. Teiseks võib julgeoleku arhitektuuri institutsioone hinnata Aafrika Liidu enda poolt erinevates konventsioonides, lepingutes ja protokollides kirja pandud eesmärkidega. Antud valdkonnas ei ole Aafrika Liit suutnud saavutada neid eesmärke, mis ta on endale ise seadnud, kuna mõned julgeoleku arhitektuuri institutsioonid on veel poolikud ning liikmesriigid ei täida oma finantsilisi kohustusi. Kolmandaks võib Aafrika Liidu julgeolekuarhitektuuri edukust hinnata lähtudes nende tegelikust edust kriiside lahendamisel. Antud kriteeriumi kohaselt on näitajad kõige halvemad, kuna Aafrika Liit pole siiani suutnud lahendada kriise Aafrika kõige pikemaajalisemates konfliktikolletes.

(Williams 2014:148) Aafrika Liidu loomisest alates on sõdade arv Aafrikas vähenenud kaheteistkümnelt 2002. aastal neljale 2004. aastal, kuid kohalike kriiside arv on suurenenud. (Vines 2013:93)

Aafrika Liidul on olnud missioone, mille lahendamisel on organisatsioon olnud edukas, nagu AMIB Burundis või arvukad missioonid Komoori saartel (Paliwal 2010:201, 205-206). Siiski on Aafrika Liidu natuke üle kümne tegutsemisaasta jooksul ilmnunud mitmeid fundamentaalseid probleeme organisatsiooni võimekuses konflikte lahendada ja rahu tagada. Aafrika Liidu julgeolekuarhitektuuri peamised probleemid tulenevad mehitamisest ja rahastamisest. Ühtlasi esinevad struktuuralsed ja logistilised probleemid.

Struktuuralsed probleemid esinevad esmalt rahu ja julgeoleku nõukogu ülesehituses. Nõukogu iseloomustab "mandaadi-ressursi" lõhe, mis väljendub nõukogu soovis rahuoperatsioone algatada ning nõukogu võimekuses neid missioone läbi viia. (Williams 2014:151) Teiseks ei ole mitmed julgeolekuarhitektuuri organid veel töökorras või pole neid veel üldse loodudki. Nimelt ei tööta varase hoiatuse süsteem, mistõttu Aafrika Liit pole suutnud tegeleda piisavalt konfliktiennetusega ning ohjeldada probleemseid riike enne, kui neis puhkeb kriis. (Williams 2014:153) Ühtlasi pole siiani suudetud luua kiirreageerimisjõude, millel oleks võimekus puhkenud kriisidesse kiiresti sekkuda. (Williams 2014:154)

Aafrika rahuvalvajate hulk on Aafrika Liidu loomisest alates kolmekordistunud (Aafrika rahuvalvajate hulk on kasvanud 20 000 rahuvalvajast 2003. aastal 60 000 rahuvalvajani 2013. aastal) (Williams 2014:150). Siiski esineb Aafrika Liidul probleeme oma rahuvalvemissioonide mehitamisega. Missioonide ulatuslik alamehitatus oli probleem näiteks 2007. aastal AMISOMi missiooni puhul Somaalias (Williams 2009:519) ning 2012. aastal Malis (Oludaware 2013:114). Ühtlasi esineb probleem, et oma vägesid ei saada missioonidele mitte kõik Aafrika riigid võrdses ulatuses, vaid suurem osa Aafrika rahuvalvajaid pärineb vähem kui kaheteistkümnest riigist. Taoline seaduspära viitab aga Aafrika riikide poliitilise tahte puudumisele rahuvalveoperatsioonidel osaleda. (Williams 2014:150) Probleemid ei esine mitte üksnes missioonide mehitamises, vaid ka Aafrika Liidu enda töötajaskond on väike, vähemotiveeritud ega suuda järjest kasvava töökoorma all toime tulla (Vines 2013:107).

Isegi juhul, kui Aafrika riigid on nõus oma vägesid missioonidele saatma, esineb hulk logistilisi probleeme. Väga vähestel Aafrika riikidel on võimekus oma vägesid väljaspool oma piire isegi suhteliselt lühikeseks ajaks missioonile saata. Peamine probleem seisneb asjaolus, et liikmesriikidel puudub vajalik õhuvägi, millega oma väed teise riiki kohale viia. Aafrika Liidul ei ole välja töötatud missioonide toetussüsteeme, mistõttu luuakse logistiline toetussüsteem iga missiooni jaoks eraldi kohapeal. (Williams 2014:156)

Aafrika Liidu kõige suurem probleem on aga rahastamine. Nimelt moodustas aastatel 2008 - 2012 Aafrika enda riikide rahastamine üksnes 2% Aafrika Liidu rahufondist, ülejäänud rahastamine tuleneb rahvusvahelistelt doonoritelt (Vines 2013:107). Aafrika Liit ei ole suutnud välja töötada jätkusuutlikku, usaldusväärset ja paindlikku rahastamist oma konfliktide lahendamise mehhanismidele (Williams 2014:157). Liikmesriigid ei usalda, et Aafrika Liit neile kantud kulutused hüvitab, mistõttu ei julge liikmesriigid oma vahenditest rahuoperatsioonide kulusid kanda. Nii kujuneb ka rahastamissüsteem iga missiooni jaoks jooksvalt välja eraldi. Antud süsteem takistab aga rahutagamise operatsioonide efektiivsust, kuna riigid ei soovi osaleda ja oma vägesid saata alarahastatud missioonidele. (Williams 2014:157)

Probleemid rahastamisega tõstavad esmalt esile küsimuse Aafrika Liidu autonoomsuset ja iseseisvusest oma rahuvalvemissioonide läbiviimisel, kuna rahastamise ära kadumine doonorite eelistuste muutumise tõttu mõjuks Aafrika Liidu rahuoperatsioonidele hävitavalt (Oludaware 2013:112). Teiseks näitab Aafrika Liidu liikmesriikide vähene rahaline panustamine organisatsiooni nende pühendumuse puudumist organisatsiooni eesmärkidele. (Williams 2014:158) Aafrika Liidu konfliktide ennetamise ja lahendamise süsteemi võib iseloomustada kui partnerlust rahuvalves, kus Aafrika riigid annavad suurema osa missiooni personalist, kuid teised tegutsejad tagavad ülejäänud osa, abistades rahastamise, treenimise, logistika ja planeerimisega. (Williams 2014:152)

3. EUROOPA LIIDU JA AAFRIKA LIIDU SÕJALISTE VÄLISMISSIOONIDE VÕRDLU

Valisin võrreldavateks missioonideks Euroopa Liidu missiooni EUFOR Chad/RCA Tšaadis ja Kesk-Aafrika Vabariigis ning Aafrika Liidu missiooni AMISOM Somaalias.

Võrdlen eeltoodud missioone, kuna esiteks on nende välisoperatsioonide mastaabid ühesugused. EUFOR Chad/RCA on Euroopa Liidu siiani ulatuslikum missioon, milles osales ühtekokku 3700 sõjaväelast. Aafrika Liidu missioonis AMISOM oli planeeritud osalema 8000 sõjaväelast, kuid erinevate probleemide tõttu suutis Aafrika Liit esimese kolme aasta jooksul täita sellest eesmärgist vaid poole, mistõttu osales võrreldaval perioodil missioonil kõige enam 4300 sõjaväelast (Williams 2009:519).

Teiseks sarnanevad missioonide eesmärgid, kuna mõlema operatsiooni puhul sooviti tagada humanitaarabi ligipääs ning aidata põgenikel koju tagasi naasta. Lisaks oli mõlema operatsiooni eesmärk aidata kaasa olukorra stabiliseerimisele. Mõlema missiooni lõplik eesmärk oli missioon ÜROle üle anda.

3.1 Euroopa Liidu missioon EUFOR/RCA

Euroopa Liidu sõjalise operatsiooni läbiviimine Tšaadis ja Kesk-Aafrika Vabariigis kiideti heaks 15. oktoobril 2007. aastal nõukogu ühismeetmega. Euroopa Liidu sõjalisele operatsioonile andis mandaadi ÜRO Julgeolekunõukogu 25. septembri 2007. aasta resolutsioonis 1778, millega kiideti heaks ÜRO missiooni käivitamine Kesk-Aafrika Vabariigis ning Tšaadis (MINURCAT) ning lubati ELil lähetada nendes riikidesse relvajõud 12 kuuks alates esialgsest operatiivvõimest teatamisest.

Vajadus sekkuda Tšaadis ja Kesk-Aafrika Vabariigis on tihedalt seotud kriisiga Sudaanis Darfuris, kuna sealses piirkonnas aastaid kestnud laiahaardeline konflikt ja kodusõda on kandunud üle Sudaaniga piirnevatesse riikidesse ning toonud ka seal kaasa olukorra destabiliseerumise ja humanitaarkriisi. Tšaadis oli ligikaudu 400 000 põgenikku, neist umbes 238 000 Darfurist, 44 600 Kesk-Aafrika Vabariigist ning lisaks veel umbes 170 000 sisepõgenikku Tšaadist (Bono 2012:187). Põgenikelaagrites valitses humanitaarkriis, kuna laagrid ei olnud kaitstud mässuliste rünnakute eest.

3.1.1 EUFOR/RCA eesmärgid ja läbiviimine

EUFOR Chad/RCA eesmärkideks oli esmalt tsiviilelanike kaitsmine, eriti põgenike ja sisepõgenike turvalisuse tagamine. Teiseks humanitaarabi kättesaadavuse tagamine ning humanitaarabi töötajatele kaitse ja ligipääsu tagamine. (Styan 2012:658) Eesmärgi saavutamiseks plaanis Euroopa Liit rajada piirkonda turvakoridorid, mida mööda saaksid humanitaarabi ja rahvusvahelised rahuvalvjad liikuda (Haine 2011:593).

Kolmandaks teha koostööd ÜRO rahuvalvemissiooniga ning tagada ÜRO rahuvalvemissiooni personali kaitse. Missiooni üheks eesmärgiks oli teha koostööd ÜRO rahuvalvemissiooniga MINUCRAT, mis tegeles samuti piirkonnas põgenikelaagrites turvalisuse tagamisega ning ühtlasi kohalike politseijõudude välja treenimisega. (Dijkstra 2010:395) Nõukogu ühismeetme kohaselt pidi sõjaline operatsioon kestma 12 kuud ning seejärel antakse operatsioon üle ÜROle.

Suurim sõjalise operatsiooni läbiviimise pooldaja ning ka suurim panustaja operatsiooni oli Prantsusmaa, kuna Prantsusmaal on Tšaadi kui endise kolooniaga erilised sidemed. Prantsusmaa panustas Euroopa Liidu riikidest nii kõige enam vägesid kui ka rahalisi vahendeid. Mitmed autorid heidavad Prantsusmaale ette erapoolikust ning et Prantsusmaa sekkuski konflikti humanitaarsete kaalutluste asemel hoopis Tšaadi valitsusvägede toetamiseks. (Bono :26; Heine 2011:595; Styan 2012:658) Sekkumine Tšaadi sai võimalikuks Prantsusmaa lobitöö tulemusel. Saksamaa ja Suurbritannia teatasid, et nad ei kavatse missioonis osaleda ega ka selle läbiviimisesse rahaliselt panustada, kuna sõjaline operatsioon on liiga lähedalt seotud Prantsusmaa huvidega. (Dijkstra 2010:398)

Nõukogu ühismeetmes oli operatsiooni sõjaliseks maksumuseks, mis kantakse ühisest kassast, hinnatud 99,2 miljonit eurot, mis kasvas peagi 120 miljoni euro peale. Arvestades siia juurde aga ka riikide enda rahalisi panuseid, mida nad oma vägede operatsioonile saatmisega kandsid, kasvas sõjalise operatsiooni maksumus 1 miljardi euroni. Riikide individuaalseid rahalisi panuseid on peaaegu võimatu välja arvutada, kuid kuna Prantsusmaa panustas operatsiooni läbiviimisele üle poole selle vägedest, pidi ta kandma ka üle poole operatsiooni kuludest ehk ligikaudu 500 miljonit eurot. (Dijkstra 2010:398)

Operatsiooni läbiviimiseks vajalike vägede kogumine jäi samuti Prantsusmaa kanda. Operatsiooni suurus oli kokku 3700 sõjaväelast ning operatsiooni läbiviimisel osalesid 23 Euroopa Liidu liikmesriiki, kellest 14 panustasid operatsiooni sõjalisi vägesid. (Styan 2012:658) Tabelist 1 võib näha, et Prantsusmaa panustas üle poole vägedest ehk 55% ning suuruselt teised panustajad olid Iirimaa ja Poola. Sõjaliseks operatsiooniks vajalike vägede ja jõudude kogumiseks oli kõige kriitilisem vajalike abivahendite hankimine, nagu taktikaline õhustransport ja ülejäänud logistiline toetus. Vajalike vägede ja vahendite kokkukogumine oli väga vaevaline ning viimaks otsustas Prantsusmaa

puudujäägid oma jõududest katta. (Dijkstra 2010:400) Nii panustas Prantsusmaa operatsiooni ka suurema osa kõige kallimast tehnikast, nagu helikopterid (Pohl 2014:199). Ka Venemaa toetas sõjalist operatsiooni nelja helikopteriga, mis parandas oluliselt operatsiooni efektiivsust (Styan 2012:659).

Tabel 1. Riikide panused EUFOR Chad/RCA vägedesse

Country	Total forces at FOC (September 2008)	Total forces on 4 March 2009
Austria	173	154
Belgium	78	64
Finland	62	68
France	1958	1669
Ireland	450	439
Italy	103	99
Netherlands	74	70
Poland	418	392
Sweden	10	8
Slovenia	26	15
Spain	87	88
Albania	63	63
Croatia	15	15
Russia	79	98
Total	3628	3274

FOC: Full Operational Capability.

(Pohl 2014:199)

Operatsiooni komandör kindralleitnant Pat Nash teatas 15. märtsil, et operatsioon on saavutanud oma esialgse operatsioonilise võimekuse, kuna üle poole planeeritud sõjaväepersonalist on missioonile saadetud. Operatsioonil EUFOR Chad/RCA oli kaks peamist baasi, millest esimene oli Camp Europa, mis asus Njamenas ning teine Starscamp, mis asus Abeches. (Styan 2012:659) Operatsioon saavutas oma täieliku planeeritud võimekuse ja töövõime alles paar kuud enne selle planeeritud lõppu 15. märtsil 2009. aastal, kui operatsioon anti üle ÜRO rahuvalvemissioonile MINUCRAT. (Haine 2011:595)

3.1.2 EUFOR/RCA edukus

Esmalt hindan sõjalise operatsiooni edukust lähtudes missiooni mandaadis sätestatud eesmärkide saavutamise edukusest. Euroopa Liidu nõukogu enda hinnangul oli sõjaline operatsioon EUFOR Chad/RCA edukas, kuna operatsiooni käigus viidi läbi üle 2500 patrulli. Ühtlasi teostati 500 õhuoperatsiooni ning tehti kahjutuks 350 lõhkekeha.

Nõukogu hinnangul aitas julgeolekuolukorra paranemine 10 000 põgenikul vabatahtlikult oma koju naaseda. (Styan 2012:659) Missiooni suurimaks eduks peab nõukogu aga asjaolu, et missioon suudeti koos kuue rajatud baasiga õigealgselt ÜROle üle anda. (Styan 2012:660)

Ometi ei ole ülejäänud vaatlejad sõjalise operatsiooni mõju osas niivõrd positiivsed. Nimelt ei suutnud operatsioon oma väikese vägede arvu tõttu tagada turvalisust kõige probleemsemates piirkondades, kus on kõige enam mässulisi. Selle tulemusel pidid mitteriiklikud rahvusvahelised organisatsioonid nendest piirkondadest lahkuma ega saanud tegeleda humanitaarabi andmisega. Ka Rahvusvahelise Kriisigrupi hinnangul ei saavutanud operatsioon oma peamisi eesmärke, milleks olid esiteks turvalise keskkonna tagamine, et põgenikud võiksid oma kodudesse tagasi pöörduda ning teiseks tsiviilühiskonna ja humanitaarabi töötajate kaitsmine rünnakute eest. (Haine 2011:596)

Hylke Dijkstra leiab oma artiklis, et arvestades Euroopa Liidu operatsiooni lühikest kestvust, vägede suurust ning kaitstava piirkonna suurust, võib operatsiooni pidada siiski edukaks. Eriti arvestades asjaolu, et plaanide kohaselt pidi operatsioon põgenike ja humanitaarabi töötajate turvalisust tagama koostöös Tšaadi politseijõududega, kuid tegelikkuses pidi ta nende turvalisust tagama üksi, kuna ÜRO operatsioon MINUCRAT ei olnud suutnud välja koolitada piisaval arvul politseinikke. Euroopa Liit polnud valmis politseioperatsioone läbi viima. Sõjalise jõuna oli operatsioonil võimekus tegeleda kokkupõrgetega suurte mässuliste hulkadega, mitte väikeste gruppidega. Järelikult pole õiglane Euroopa Liidu sõjalist missiooni süüdistada ÜRO missiooni puudujääkides. (Dijkstra 2010:401-402)

Teiseks hindan missiooni edukust lähtudes missiooni tegelikust mõjust kriisi lahendamisele. Kuigi Euroopa Liidu väed andsid piirkonna elanikele juurde turvatunnet, ei paranenud piirkonna üldine julgeolekuolukord märkimisväärselt. (Haine 2011:596) Giovanni Bono on Euroopa Liidu sõjalise operatsiooni suhtes aga äärmiselt kriitiline ning leiab, et Euroopa Liidu sekkumine eskaleeris konflikti. Mässulised nägid Prantsusmaa juhitud sekkumises ohtu ega pidanud operatsiooni neutraalseks, mistõttu asusid nad enne operatsiooni algust 2008. aasta talvel veelgi intensiivsemalt rünnakutele. Viimane tõi aga kaasa rünnakute ja vasturünnakute nõiaringi, mis omakorda muutis julgeolekuolukorra veelgi hullemaks ning tõi kaasa uusi põgenikke. (Bono 2011:37)

Kõige suuremad probleemid, mis sõjalise operatsiooni käigus ilmnesid, olid logistilised. Nimelt ilmnesid operatsiooni ettevalmistamisel probleemid nii vajaliku arvu vägede kokkusaamisega kui ka vajaliku tehnika, eriti helikopterite, hankimisega. Need probleemid demonstreerisid aga CSDP puudujääke, kuna ilmnes, et Euroopa Liidul puudub võimekus mobiliseerida vajalikul arvul sõjalisi jõude ning tehnikat. (Styan 2012:660)

3.2 Aafrika Liidu missioon AMISOM

Aafrika Liidu rahu ja julgeoleku nõukogu kiitis Aafrika Liidu sekkumise Somaalias heaks 19. jaanuari 2007. aasta otsusega PSC/PR/Comm(LXIX). Kuu aega hiljem 21. veebruaril andis ka ÜRO julgeolekunõukogu resolutsioonis 1744 Aafrika Liidule õiguse sekkuda.

Olukord Somaalias on olnud aastakümneid ebastabiilne, kuna piirkonnas puhkevad pidevalt uued konfliktid ning puudub stabiilne valitsus. Järjekordsete rahuläbirääkimiste tulemusel lepidi kokku üleminekuvalitsuse moodustamises, kes peaks Somaalias täitma valitsuse üleandeid ning tooma riigi konfliktisituatsioonist välja. Üleminekuvalitsuse vastu oli aga Islami Kohtute Liit, mistõttu algasid riigis konfliktid üleminekuvalitsuse ja Islami Kohtute Liidu vahel. Üleminekuvalitsus esitas abipalve Etioopiale ning 2006. aasta septembris sekkus Etioopia Somaalia konflikti. (Hull jt 2008:18-19) Islami Kohtute Liit oli aga Etioopia sekkumisele vastu ning esitas sellele ultimaatumi oma väed riigist välja viia või seista silmitsi sunniviisilise väljaviskamisega. 20. detsembril 2006. aastal puhkeski kahe poole vahel võitlus. (Williams 2009:516)

3.1 AMISOMi eesmärgid ja läbiviimine

Aafrika liidu rahu ja julgeoleku nõukogu andis oma otsuses AMISOMile mandaadi esiteks toetada üleminekuvalitsust selle püüdlustes olukorda stabiliseerida ning dialoogi ja leppimist edendada. Teiseks aidata kaasa humanitaarabi andmisele ning kolmandaks luua tingimusi pikaajaliseks stabiliseerumiseks, taastamiseks ja arenguks Somaalias. AMISOM loodi eesmärgiga rahuvalve operatsioon kuue kuu möödudes ÜROle üle anda. (Hull jt 2008:26) AMISOMi missiooni suuruseks pidi olema 8000 sõjaväelast, keda toetavad merevägi, õhuvägi ning tsiviilväed, kaasa arvatud politseinike treenimise üksus. Missiooni ülesandeks oli toetada rahu ja leppimist Somaalias, kaitsta

üleminekuvalitsuse institutsioone ning põhilisi infrastruktuuri elemente ning tagada humanitaarabi kohalejõudmise turvalisus ning põgenike kodudesse naasmine. (Williams 2009:519)

AMISOMi missiooni algus oli väga vaevaline, kuna missioon oli algusest peale tugevalt alamehitatud. 8000 planeeritud sõjaväelasest olid 2007. aasta detsembriks Somaalias realselt koha peal üksnes 1800 sõjaväelast Ugandast ning täiendavad 100 sõdurit Burundist. Vägede arv Ugandas hakkas kasvama alles 2008. aastal. 2008. aasta oktoobriks oli missiooni vägede suurus kasvanud 3000 sõdurini ning 2009. aasta aprilliks oli Somaalias kohal 4300 sõdurit, kuid endiselt olid nad pärit üksnes Ugandast ja Burundist. (Williams 2009:519) Ühtlasi esinevad logistilised probleemid, kuna liikmesriigid pole võimelised ilma välise abita oma vägesid Somaaliasse missioonile saatma. Lisaks esinevad probleemid vägede varustuse ning vägede treenitusega. (Hull jt 2008:26)

Alarahastatus on teine suur probleem, millega AMISOM on algusest peale silmitsi seisnud. Missiooni esimese aasta eelarveks on 622 miljonit dollarit, kuid 2008. aasta jaanuariks olid liikmesriigid missiooni läbiviimiseks panustanud üksnes 32 miljonit dollarit. (Hull jt 2008:26) Rahastamisprobleemide leevendamiseks lõi ÜRO julgeolekunõukogu 2009. aastal AMISOMI toetuseks usaldusfondi. (Williams 2009:519)

3.2 AMISOMi edukus

Esmalt hindan sõjalise operatsiooni edukust lähtudes missiooni mandaadis sätestatud eesmärkide saavutamise edukusest. AMISOMi võimekus talle pandud ülesandeid täita on olnud alamehitatuse ja alarahastatuse tõttu piiratud. Kuigi missioonil on Somaalia konfliktile üldiselt olnud väga väike mõju, on missioon suutnud mõningaid ülesandeid ka edukalt täita. Missiooni väed on suutnud turvata Mogadishu lennuvälja, sadamat ja presidentuuri. Ühtlasi on missioon eskortinud humanitaarabi organisatsioone, tagades nii nende turvalisuse. Lisaks on missioon väikeses ulatuses tegelenud vaenupoolte desarmeerimisega. (Hull jt 2008:31-32) Siiski on missiooni algusest alates Mogadishu elanike arv rünnakute tõttu tsiviilelanike vastu vähenenud ühe kolmandiku võrra. Humanitaarabi töötajate kaitset ei suudetud samuti tagada, mistõttu on humanitaarabi pakkuvad organisatsioonid Somaaliast lahkunud. (Hull jt 2008:31-32)

Teiseks hindan missiooni edukust lähtudes missiooni tegelikust mõjust kriisi lahendamisele. AMISOM ei ole aidanud kaasa rahu ja stabiilsuse tagamisele Somaalias, vaid sekkumine Somaalias tõi kaasa konflikti eskaleerumise, põgenikelaine ning uute vägivaldsete gruppide esiletõusu, kellest märkimisväärseim on Al-Shabaab. Ühtlasi on AMISOMi vägesid süüdistatud rünnakutes tsiviilisikute vastu. Rahuvalveoperatsioon Somaalias tõstatab küsimuse, kuidas valvata rahu, kui piirkonnas ei ole rahu. (Williams 2009:521) Paul D. Williams annab AMISOMile hävitava hinnangu ning väidab, et AMISOM on halvasti kavandatud missioon, mida on alustatud vales kohas valel ajal institutsiooni poolt, kes pole võimeline endale seatud eesmärged täitma. (Williams 2009:515)

2009. aasta seisuga oli AMISOMi olukord erakordselt kehv ning Aafrika Liit proovis missiooni kiiresti ÜROle üle anda, kuid ÜRO ei soovinud ennast siduda niivõrd vägivaldse konfliktiga. Siiski proovis ÜRO missiooni rahaliselt toetada ning töötas välja strateegiaid AMISOMi aitamiseks. (Williams 2009:525; Hull jt 2008:33)

3.3 EUFOR Chad/RCA ja AMISOMi võrdlus

Järgnevalt analüüsin, kas vastab tõe hüpotees, et kuna Euroopa Liit koondab sarnaste väärtustega liikmesriike, siis on ta missioonide läbiviimisel edukam. Võrdlen sekkumiseks mandaadi saamise kiirust, missiooni alustamise kiirust, osalejariikide arvu, rahastamist, kestust, edukust võrreldes püstitatud eesmärkidega ning koostööd ÜROga.

Mandaadi saamise kiirus on aeg, mis kulus sekkumise soovi tekkimisest konfliktipiirkonda kuni sekkumiseks mandaadi saamiseni. EUFOR Chad/RCA puhul esitas Prantsusmaa teistele liikmesriikidele plaani sekkumiseks 21. mail 2007. aastal, pärast mida hakkasid Euroopa Liidu liikmesriigid arutama erinevaid võimalusi sõjalise operatsiooni läbiviimiseks. Euroopa Nõukogu ühismeede, millega kiideti sekkumine heaks, võeti vastu 15. oktoobril 2007. aastal. Järelikult kulus sekkumise initsiatiivi tekkimisest sekkumise heakskiiduni pool aastat. AMISOMi puhul puhkesid vägivaldsed kokkupõrked üleminekuvalitsuse ja Islami Kohtute Liidu vahel 20. detsembril 2006. aastal ning Aafrika Liidu rahu ja julgeoleku nõukogu võttis juba 19. jaanuaril 2007. aastal vastu otsuse, millega kiideti sekkumine heaks. AMISOMi puhul kulus vähem aega, kuna julgeolekunõukokku ei kuulu kõik Aafrika Liidu liikmesriigid, misõttu pole sekkumiseks vaja nende kõigi nõusolekut.

Euroopa Liidu sõjaline operatsioon sai mandaadi sekkumiseks 2007. aasta oktoobris ning alustas operatsiooniga 2008. aasta jaanuaris, kui esimesed väed saabusid Tšaadi. Esialgne operatsiooniline võimekus saavutati sama aasta 15. märtsil, kui üle poole planeeritud vägedest olid kohale jõudnud. Aafrika Liidu puhul saabusid esimesed väed Somaaliasse juba 2007. aasta märtsis, kõigest kaks kuud pärast sekkumiseks nõusoleku saamist. Järelikult oli Euroopa Liidu sõjalise missiooni puhul pikem nii aeg, mis kulus sekkumiseks mandaadi saamiseks kui ka aeg, mis kulus operatsiooni alustamiseks sihtkohariigis.

Sõjalises operatsioonis EUFOR Chad/RCA osale kokku 23 Euroopa Liidu liikmesriiki, kellest 14 panustasid ka sõjalisi vägesid, kusjuures üle poole sõjalisest jõust panustas Prantsusmaa. Missioonis MINUSMA osales aastatel 2007-2009 kõigest kaks Aafrika Liidu liikmesriiki, kellest mõlemad panustasid ka vägesid. Euroopa Liidu missioon saavutas oma planeeritud 3700 sõduri suuruse võimekuse, kuid Aafrika Liit saavutas aastatel 2007-2009 planeeritud 8000 sõduri suurusest võimekusest üksnes poole ehk 4300 sõjaväelast. Nii Euroopa Liidul kui ka Aafrika Liidul esines osalejateriikide leidmisega probleeme, kuid Euroopa Liit suutis viimaks siiski operatsiooni planeeritud sõjalise võimekuse täita ning kaasata suuremal arvul liikmesriike.

Euroopa Liidu missioonil EUFOR Chad/RCA ei olnud vajaliku rahastamise saamisega probleeme ning operatsiooni kulud kandsid nii Euroopa Liit ühisfondist kui ka iga liikmesriik eraldi. Aafrika Liidul oli missiooni AMISOM rahastamisega suuri probleeme, kuna missiooni esimese aasta eelarvest, mis oli 622 miljonit dollarit, suudeti liikmesriikidelt koguda üksnes natuke üle 5 % ehk 32 miljonit dollarit.

EUFOR Chad/RCA oli määratud kestma 12 kuud ning aasta möödudes operatsiooni alustamisest anti operatsioon ÜROle üle. AMISOM oli esialgu määratud kestma üksnes 6 kuud, mille möödudes taheti mission samuti ÜROle üle anda, kuid konflikti eskaleerumise ning liialt ebastabiilse julgeolekuolukorra tõttu ei soovinud ÜRO missiooni üle võtta. AMISOMi mandaati on pidevalt pikendatud ning operatsioon kestab tänase päevani.

Kui võrrelda püstitatud eesmärged ning nende saavutamise edukust, siis tuleb missiooni EUFOR Chad/RCA hinnata edukamaks kui AMISOMi. Kuigi kriitikute hinnangul ei täitnud EUFOR Chad/RCA endale seatud eesmärged, oli ta ikkagi edukam kui

AMISOM, kuna Euroopa Liidu sekkumise tulemusel ei läinud olukord konfliktipiirkonnas hullemaks. Siiski ei suutnud Euroopa Liidu sõjaline operatsioon lahendada põgenikeprobleemi ega stabiliseerida olukorda konfliktipiirkonnas.

Mõlemate operatsioonide puhul oli oluline koostöö tegemine ÜROga ning mõlemad operatsioonid seadsid endale eesmärgiks missioon ÜROle üle anda. EUFOR Chad/RCA anti viimaks edukalt ÜROle üle, kuid AMISOMi ei soovinud ÜRO missiooni üle võtta, kuna sealne julgeolekuolukord oli liialt ebastabiilne. Ühtlasi tegi EUFOR Chad/RCA ÜRO rahuvalvemissiooniga MINUCRAT põgenikelaagrites julgeoleku tagamiseks koostööd. AMISOM sai ÜROlt rahalist abi.

Kokkuvõttes võib öelda, et Euroopa Liidu sõjaline operatsioon EUFOR Chad/RCA oli Aafrika Liidu operatsioonist AMISOM edukam. Mõlemal missioonil esines probleeme vajaliku arvu vägede kokkusaamisega ning vajaliku rahastamise leidmisega, kuid viimaks suutis Euroopa Liit need probleemid ilma välise abita lahendada ning sõjalise operatsiooni ikkagi planeeritud mahus läbi viia. Ühtlasi seisid mõlemad operatsioonid silmitsi logistiliste probleemidega, eriti vägede ümberpaigutamiseks vajalike helikopterite puudusega, kuid Euroopa Liit suutis ka siin probleemi iseseisvalt lahendada. Ühtlasi suutis Euroopa Liit ÜROd survestada operatsiooni planeeritud ajal üle võtma, kuigi ÜROl puudus esialgu operatsiooni ülevõtmiseks vajalik võimekus.

Järelikult vastab tõele hüpotees, et kuna Euroopa Liit koondab sarnaste väärtustega riike, siis on organisatsioon välismissioonide läbiviimisel ning sõjaliste eesmärkide saavutamisel edukam kui Aafrika Liit, kuhu on koondunud erinevate väärtustega riigid. Siiski ei saa välismissiooni EUFOR Chad/RCA pidada täielikuks õnnestumiseks, kuna pärast eeltoodud operatsiooni läbiviimist ei ole Euroopa Liit enam soovinud nii suures mastaabis operatsioone läbi viia, vaid on Aafrikas piirdunud väikesearvuliste, lühikeste ja madalate riskidega sõjaliste operatsioonidega.

KOKKUVÕTE

Käesoleva töö eesmärk oli võrrelda Euroopa Liidu ja Aafrika Liidu rahutagamise missioone ning vastata küsimusele, kumb organisatsioon on missioonide läbiviimisel edukam. Teoreetilise raamistiku puhul tuginesin uusregionalismi teooriale ja sisemise ühtsuse teooriale, millele tuginedes püstitasin hüpoteesi, et Euroopa Liit peaks olema Aafrika Liidust missioonide läbiviimisel edukam, kuna erinevalt Aafrika Liidust koondab Euroopa Liit sarnaste väärtuste ja identiteediga riike.

Euroopa Liidu sõjaliste operatsioonide vaatlusel selgub, et Euroopa Liit on olnud missioonide läbiviimisel Aafrikas edukas ning organisatsioonil ei esine erinevalt Aafrika Liidust suuri läbikukkumisi. Euroopa Liidu missioonide eesmärgid on üldjuhul olnud väga tagasihoidlikud ning missioonid on olnud oma mastaabilt väikesed ning kestvuselt lühikesed. Euroopa Liit ei võta sõjaliste missioonide puhul suuri riske. Üheks küsitavuseks Euroopa Liidu sõjaliste operatsioonide puhul on olnud kriteeriumid, mille järgi otsustatakse kriisipiirkonda sekkuda. Kõige parema seletuse sellele küsitavusele pakub uusliberalismi teooria, mille kohaselt valitsused sekkuvad kriiside lahendamisse juhul, kui nende valijad ootavad neilt sekkumist.

Aafrika Liidu missioonide vaatlusel selgub, et organisatsioonil on rahutagamise missioonidel olnud nii edulugusid kui ka probleeme. Aafrika Liidu missioonide peamised püsivad probleemid tulenevad mehitamisest ja rahastamisest, millest mõlemad ilmnevad ka AMISOMi puhul. Ühtlasi esinevad struktuuralsed ja logistilised probleemid. Aafrika Liit sõltub missioonide läbiviimisel väga palju välisabist, kuna doonorid abistavad organisatsiooni nii rahastamise, vägede treenimise, logistika kui ka planeerimisega. Viimane tõstatab aga küsimuse Aafrika Liidu iseseisvusest ja autonoomsusest ning liikmesriikide pühendumusest rahu ja julgeolekupoliitiliste eesmärkide saavutamisele.

EUFOR Chad/RCA ja AMISOMi võrdluse tulemusel ilmnes, et Euroopa Liidu sõjaline operatsioon on olnud edukam, kuna missioon suutis saavutada suurema osa endale mandaadis sätestatud eesmärkidest ega toonud kaasa konfliktipiirkonnas julgeoleku olukorra halvenemist. Aafrika Liidu missioon AMISOM seevastu kasutas tsiviilelanike vastu vägivalda, mis tõi kaasa konflikti eskaleerumise ning uute radikaalsete mässuliste rühmituste tekke. Ühtlasi ei olnud suutnud AMISOM saavutada endale seatud

eesmärke, kuna missioon ei parandanud humanitaarabi kättesaadavust ega suutnud olukorda piisavalt stabiliseerida, et põgenikel oleks võimalik kodudesse naasta. Ühtlasi võib Euroopa Liidu eduks pidada, et organisatsioon suutis sõjalise operatsiooni mandaadi lõppedes ÜROle üle anda ega pidanud erinevalt Aafrika Liidust mandaati pikendama.

Missioonide võrdluses ilmneb, et nii EUFOR Chad/RCAI kui ka AMISOMil oli probleeme vajaliku arvu vägede kokkusaamisega, rahastamisega ning logistiliselt vajaliku tehnika hankimisega. Euroopa Liit suutis aga need probleemid iseseisvalt lahendada ning saavutada operatsiooni mandaadis ette nähtud vägede arvu ning hankida vajaliku arvu helikoptereid, mis olid konfliktipiirkonnas edukaks patrullimiseks üliolulised. Aafrika Liit seevastu ei suutnud aastatel 2007-2009 alamehitatuse ning alarahastatuse probleemi lahendada, kuna suurem osa liikmesriike ei olnud nõus enda võetud kohustusi täitma.

Järelikult vastab töö alguses sätestatud hüpotees tõe ja regionaalsed organisatsioonid, mis koondavad sarnaste väärtuste ja identiteediga riike, on oma poliitiliste eesmärkide saavutamisel edukamad.

KASUTATUD KIRJANDUS

- 1) Aafrika Liidu Rahu ja Julgeolekunõukogu otsus PSC/PR/Comm(LXIX) (19.jaanuar 2007).
- 2) Agh, Attila (2010) „Regionalisation as a Driving Force of EU Widening: Recovering from the EU „Carrot Crises“ in the „East“, *Europe-Asia Studies*, 62 (8), 1239-1266.
- 3) Bono, Giovanna (2012) "The Impact of the Discourse of the “Politics of Protection”: The Case of the EU and UN Policing and Military Missions to Chad (2007–2010)" *African Security*, 5 (3-4), 179-198.
- 4) Bono, Giovanna (2011) "The EU's Military Operation in Chad and the Central African Republic: An Operation to Save Lives?" *Journal of Intervention and Statebuilding*, 5 (1), 23-42.
- 5) da Conceição-Heldt, Eugénia; Meunier, Sophie (2014) "Speaking with a single voice: internal cohesiveness and external effectiveness of the EU in global governance" *Journal of European Public Policy*, 21 (7), 961-979.
- 6) Dijkstra, Hylke (2010) "The Military Operation of the EU in Chad and the Central African Republic: Good Policy, Bad Politics" *International Peacekeeping*, 17 (3), 395-407.
- 7) ESS = Euroopa julgeolekustrateegia: turvaline Euroopa paremas maailmas (2003) - <https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/031208ESSIIET.pdf> (viimati külastatud 15.05.2015).
- 8) Gegout, Catherine (2010) “EU Conflict Management in Africa: The Limits of an International Actor.” – Huges, James (ed.) *EU Conflict Management*. London: Routledge, 125-137.
- 9) Haine, Jean Yves (2011) "The Failure of a European Strategic Culture – EUFOR CHAD: The Last of its Kind?" *Contemporary Security Policy*, 32 (3), 582-603.
- 10) Hettne, Björn (2005) „Beyond the „New“ Regionalism“, *New Political Economy*, 10 (4), 543-571.
- 11) Higott, Richard (2007) „Alternative Models of Regional Cooperation? The Limits of Regional Institutionalization in East Asia“ – Telo, Mario (ed.) *European Union and New Regionalism: Regional Actors and Global Governance in a Post-Hegemonic Era* (2nd ed.). Cornwall: Ashgate, 75-106.

- 12) Hull, Cecilia; Svensson, Emma (2008) "African Union Mission in Somalia (AMISOM): Exemplifying African Union Peacekeeping Challenges" FOI Defence Analysis.
- 13) Lenz, Tobias (2013) "EU normative power and regionalism: Ideational diffusion and its limits" *Cooperation and Conflict*, 48 (2), 211–228.
- 14) Mix, Derek E. (2013) "The European Union: Foreign And Security Policy" *Current Politics & Economics of Europe*, 24 (1/2) 47-82.
- 15) Nõukogu Ühismeede 2007/677/ÜVJP "Euroopa Liidu sõjalise operatsiooni kohta Tšaadi Vabariigis ja Kesk-Aafrika Vabariigis " (15. oktoober 2007).
- 16) Oluwadare, Abiodun Joseph (2014) "The African Union and the Conflict in Mali: Extra-Regional Influence and the Limitations of a Regional Actor" *Journal of International & Global Studies*, 6 (1), 106-120.
- 17) Paliwal, Suyash (2010) " The Primacy of Regional Organizations in International Peacekeeping: The African Example" *Virginia Journal of International Law*, 51 (1), 185-230.
- 18) Pohl, Benjamin (2013) "The Logic Underpinning EU Crisis Management Operations." *European Security*, 22 (3), 307-325.
- 19) Pohl, Benjamin (2014) " To what ends? Governmental interests and European Union (non-) intervention in Chad and the Democratic Republic of Congo" *Cooperation and Conflict* , 49 (2), 191–211.
- 20) Styan, David (2012) " EU power and armed humanitarianism in Africa: evaluating ESDP in Chad" *Cambridge Review of International Affairs*, 25 (4), 651-668.
- 21) Söderbaum, Fredrik (2007) „African Regionalism and EU-Africa Interregionalism“ – Telo, Mario (ed.) *European Union and New Regionalism: Regional Actors and Global Governance in a Post-Hegemonic Era* (2nd ed.). Cornwall: Ashgate, 185-202.
- 22) Van Nieuwkerk, Anthoni (2001) "Regionalism Into Globalism? War Into Peace?" *African Security Review*, 10 (2), 6-18.
- 23) Vines, Alex (2013) "A decade of African Peace and Security Architecture" *International Affairs*, 89 (1), 89-109.
- 24) Williams, Paul D. (2014) "Reflections on the Evolving African Peace and Security Architecture" *African Security*, 7 (3), 147-162.

- 25) Williams, Paul D. (2009) "Into the Mogadishu Maelstrom: The African Union Mission in Somalia" *International Peacekeeping*, 16 (4), 514-530.
- 26) Yi, Chunyao (2007) „Emergence of Regionalism: About State Preference Formation“, *POLIS Working Paper* Nr.23.

Comparison of European Union and African Union missions: EUROR Chad/RCA and AMISOM in the years 2007-2009

SUMMARY

The purpose of this bachelor thesis was to compare peacekeeping missions carried out by the European Union and the African Union and to analyze, which organisation has been more successful in carrying out their missions. The theoretical framework of this thesis is based on the theory on new regionalism and the theory of internal cohesiveness. A hypothesis was posed that the European Union is more successful than the African Union in reaching its foreign political goals, because the European Union member states share the same values and identity. In order to become a member state of the European Union, the country has to be democratic and respect human rights. On the other hand, in the African Union no entry criterions need to be fulfilled in order to become a member state.

Generally the European Union has been successful in carrying out military operations in Africa and has no significant failures. Although it has to be stated that the European Union military operations tend to be small in scale and last only for a short period of time. European Union avoids taking risks in carrying out their military missions. However, it is unclear why the European Union has decided to become involved in some conflicts and not intervene in others, when the two conflicts are relatively similar. The theory of neoliberalism best explains this controversy, stating that governments decide to intervene in humanitarian crises when the voters expect them to become involved.

Close examination of the African Union missions reveals that the African Union has had both successes and failures in carrying out its peacekeeping missions. The two main problems that remain consistent in African Union missions are problems with deployment and problems with funding, both of which emerge in the case of AMISOM. There are also structural and logistical problems. The African Union missions rely to a large extent on donor support, because international donors provide significant forms of assistance in terms of funding, training, logistics, and planning. This trend raises questions of the independence and autonomy of the African Union in carrying out its

missions and also about the level of political commitment African states have to the organisations' peace and security goals.

While comparing the two missions it became clear that the European Union military mission EUFOR Chad/RCA has been more successful than AMISOM, because the mission was able to reach most of the goals included in the mandate and according to most scholars did not cause greater escalation of the conflict. The African Union mission AMISOM on the other hand used force against the civilians, bringing about further escalation of the conflict, producing a huge wave of displacement and the appearance of new radicalized groups. AMISOM also failed to reach the goals it set for itself in the mandate, because the mission did not make humanitarian aid more accessible and it was not successful in stabilizing the situation so that refugees and displaced persons could return to their homes. Also, the European Union was more successful, because it managed to hand over the operation after the end of the mandate of the military operation and unlike the African Union was not forced to prolonge its stay.

Both of the missions had problems with deploying the planned number of troops, funding and logistics. The European Union managed to solve those problems on its own and reach the number of troops stipulated in the mandate. The European Union also managed to gather on its own the necessary number of helicopters, which were crucial in patrolling the conflict area. The African Union on the other hand could not in the years of 2007-2009 overcome the problems of underdeployment and underfunding, because most of the member states were not willing to meet their obligations.

In conclusion, the hypothesis posed in the beginning of this thesis is true and regional organisations, which unite member states with similar values and identities, are more successful in reaching their political goals. Still the European Unions' success in Chad was not a complete victory, because after facing the problem of deploying, funding and logistically supporting such a large operation, the European Union is reluctant to repeat it again. Since then the military operations carried out by the European Union have been small in scale, short and with low risks.